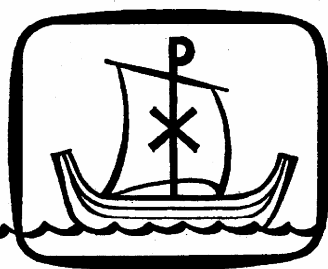

ÚTITÁRS

MAGYAR EVANGÉLIUMI LAP

LI. évfolyam
2007. 5. szám

Terray László:

A Megváltó és a helyi viszonyok

Lapozva az Útitárs régi és új évfolyamaiban, meglepi az embert, milyen széles körű és milyen változatos azoknak a névsora, akik az évek során rövidebb-hosszabb cikkeikkel töltötték meg a lapot. Változatosságában alighanem tükrözné egy ilyen névsor azoknak a körét is, akik *olvasói* a lapnak. Különböző országokban laknak, igen különböző körülmények között élnek, anyagilag is, szellemileg is, személyi háttérük nagyon különböző. Mégis: van valamilyen közös alaphang, amely miatt azonosítani tudják magukat lapunkkal. Nemcsak a lap neve Úti-társ, de munkatársai és olvasói is úti társaknak tekintik magukat, úgy mondhatnánk *együtt* vándorlók, „társak az úton”.

*

Elgondolkodtató, van-e ilyen alaphang, ami összeköt bennünket, szerkesztőket, cikkírókat és olvasókat? Vajon hozzájárult és hozzájárul-e lapunk, az Útitárs ahhoz, hogy olvasói és munkatársai, számtalan országra, több világrészre szétszóródva, egymásra úgy tekintsenek, mint egy vándorló közösség tagjai, mint úti társak?

Az Útitárs „külföldön élő magyar evangélikusok lapjaként” indult 1957-ben. De már az első évtized után, pontosabban 1971 óta „magyar evangéliumi lap” áll a címlapján. Nemcsak mert szerkesztőbizottsága is, cikkírói is különböző felekezetekből kerültek ki, de mert olvasóinak többsége is külföldi, magyarnyelvű „protestáns” gyülekezetekben és közösségekben talált lelki otthonot, s ezek magva rendszerint különböző felekezetekből tevődik össze.

Ez persze nem jelenti azt, hogy az Útitárs afféle „katolikus-ellenes” ökumenét képviselne. Nem hiába jegyezte meg a keresztény egység római katolikus harcosa, Király Kelemen egy cikkében a 60-as években, hogy az Útitárs figyelemreméltó hang az egységtörekvés magyarnyelvű hívei között. Alighanem Vajta Vilmosra gondolhatott, aki Útitárs-beli cikkeiben is gyakran foglalkozott a felekezeti egység kérdéseivel.

Azt sem lehet ráfogni az Útitárs íróira és olvasóira, hogy valamiféle „kommunista-ellenesség” köztük az összekötő kapocs. Mikor a magyarországi marxista-leninista társadalmi rendszertől inspirált egyházi vezetőkkel szemben kritikus hangot használtunk, ebben a kelet-német egyházi vezetőkhez hasonló „kritikus szolidaritás” vezetett bennünket. És tudjuk, ezt ők is, „otthon”, komolyan vették és reagáltak is rá. Egy külföldi egyházi konferencián Káldy Zoltán egyszer e sorok írójának arról panaszkodott, hogy nem kapja az Útitársat. Találgatásunk szerint a neki címzett példányok akkoriban alighanem az Állami Egyházügyi Hivatalban kötöttek ki.

*

Egy mókás norvég papot megkérdezett egy újságíró egy jubileum alkalmából, van-e valamilyen alapelv vagy kiindulópont, amely meghatározza gyülekezete lapjának szerkesztését. „Igen, – hangzott a válasz: a Megváltó és a helyi viszonyok”. – Hasonlót lehetne talán mondani az Útitárs eddig megjelent ötven évfolyamáról is.

Ezért van benne, minden számban a Szentírással foglalkozó anyag. A jelenlegi szerkesztő Gémes István kitűnő sorozatai a Szentírásról mind „cseppenként”, népszerűen, de alaposan és szakmailag megbízhatóan növelik a bibliaismeretet, – és ezzel annak jobb megismerését is, Akiről az egész Szentírás tesz tanúbizonyságot. Külön füzetekként is kellene terjeszteni őket: „Egy év a Bibliával”, „Mit kezdünk a prófétákkal?”, „Menekül emberek a Bibliában”, egy sereg rövid, de tartalmas cikk bibliai személyekről, a Biblia könyveiről stb. stb.

Ezért van a lapban annyi beszámoló gyülekezeti kirándulásokról, közösségi eseményekről, gyülekezeti konferenciákról a világ minden sarkából, mert hiszen az ilyen események rendszerint nemcsak szórakozást jelentenek, hanem majdnem tanulmányutaknak is

(folyt. a 2.old.on)

Élet Kenyere

OLVASSUK A BIBLIÁT! – TÉNYLEG OLVASSUK?

Egy evangélikus testvérrel beszélgettem életem jelenlegi nagy mélységeiről. A sok-sok teherről, amelyet cipelnie kell. A lehetséges kiútról, amelyet Isten segítségével szeretne megtalálni. A meggyőződéséről, hogy az Úrnak van hatalma és szíve arra, hogy rendezze az ő bűnökkel oly nagyon tarkított életét. S a tapasztalatról, hogy a Mindenható valóban válaszol, segít.

„No, és hogyan tapasztalod ezt meg?” – kérdeztem. Rövid gondolkodás után így felelt: „Leginkább úgy, hogy sokat imádkozom, és erőt kapok.” Hiányoltam még valami fontosat, ezért újabb kérdést tettem fel: „Milyen igéket kaptál Istentől az elmúlt héten, amelyek választ jelentettek számodra?” Meglepődött, majd csendesen így szólt: „Nem szoktam olyan gyakran olvasni a Bibliát. Amikor mégis megpróbálok, általában nem értem, mit jelenthet. De a vasárnapi igehirdetések sokszor nagyon szíven ütnek, és úgy érzem, nekem szólnak.”

Talán a kedves olvasó most felszisszen, mert ezek a mondatok egy lelkipásztori beszélgetés során kettőnk között hangzottak el, és úgy gondolja, hogy most írásban „kíprédikáltam”. Amikor e sorokat papírra vetem, sajnos, nem egy ember arca jelenik meg előttem, hanem több. Olyan testvérek hangját idézem fel magamban, akikkel a gyülekezeti munka, vendégszolgálatok és különböző konferenciák alkalmával találkoztam. És nagyon fáj a gondolat, hogy bizony lehetnek egyházunkban még sokan olyanok, akik nem tudják mit jelent naponként Isten igéjéből élni.

Nincs kézben, nem általános minden, magát kereszténynek tartó ember számára a Szentírás naponkénti olvasása. Ez volt a reformáció egyik szomorú felismerése az 1500-as évek elején, de ma is bőven van reformátori feladatunk e

téren. **Gyülekezetbe járó testvéreknek meg kell vizsgálniuk mindennapi életüket, hogy abban tényleg fontos szerepe van-e Isten igéjének!**

Feladatokkal, nehézségekkel, örömmel teli napjainkat valóban áthatja-e az ige? A reggeli rohanásban, ugye, nem az igeolvasást spóroljuk meg? Az esti fáradtság miatt, ugye, nem az igeolvasás marad el? A reggel elopott bátorító vagy épp romba döntő igeverseket este újra elolvasva, ugye, milyen csodálatos felismerésekre juthatunk? ...

Olvassuk a Bibliát! Tényleg olvassuk? – olykor érdeemes ezt a kérdést feltenni magunknak, majd a környezetünkben élő híveknek is. Aldott dolog, ha nyugodt lelkiismerettel tudunk igenlő választ adni, ha azonban van hiányosságunk e téren, akkor vegyük komolyan a sürgető figyelmeztetést! Kutassuk az Írást, és szerezzünk még több csodálatos tapasztalatot arról, hogyan vezet Isten személyes életutunkon! S tapasztalatainkat osszuk meg másokkal is, tanítsuk egymást, gyakoroljuk együtt az igeolvasást!

Nem egyedi eset, hogy valaki megkért, tanítsam meg, hogyan kell Bibliát olvasni. Álljon most itt végül néhány az általam legfontosabbnak tartott alapelvek közül!

1. **Érdekeljen, mit akar Isten ma velünk közölni!**
2. **Legyen Bibliánk, és tartsuk is elérhető közelségben!**
3. **Naponta legalább egyszer olvassuk az igét!**
4. **Gondolkodjunk el, mit üzen számunkra, ill. milyen kérdéseket vet fel!**
5. **Imádságban beszéljük meg ezt Istennel!**
6. **Memorizáljuk azt az igét, ami sokat jelent! ...**

Hulej Enikő

*****

(folyt. 1. old.ról)

tekinthetők, mert történeti és egyháztörténeti ismeretekkel növelik annak megismerését, Aki az egyház történetének is vezéralakja és középpontja, s Aki a hitnek „szerzője és befejezője”, ahogy a Zsidókhöz írt levél mondja (12,2). No és közben növelik az ilyen cikkek a „helyi viszonyok” ismeretét is, úgyhogy az olvasó a riportok nyomán lassan úgyszólván otthon érzi magát a sok kisebb - nagyobb csomópontban, ahol magyar anyanyelvű evangéliumi keresztények élnek. Sőt, a legutóbbi nyolc évfolyam átfogó „Kitekintés” rovata közel hozza a világ legtávolabbi sarkában található keresztény egyházak örömeit és gyászait, gondjait és terveit is.

„A Megváltó és a helyi viszonyok,” – nem rossz program ez egy egyházi kiadványnak.

RÖVID HÍREK

Szöul, Dél-Korea. Az óriási fejlődést felmutató protestáns egyház, amelynek miszionáriusait Afganisztánban elrabolták, azal büszkélkedhet, hogy a világ 10 legnagyobb keresztény gyülekezete az övé. A 48 millió lakosnak csaknem 30%-a vallja magát kereszténynek.

Oslo, Norvégia. Märtha Louise hercegnőt felszólították, hogy lépjen ki az evangélikus államegyházból, mert internetes honlapján kézrátételes gyógyítást tanító, három éves tanfolyamokat hirdetett meg. A tanfolyamok egyik fontos célja az angyalokkal való kapcsolatfelvétel.

Sochaux, Franciaország. Az ország evangélikus és református egyházai tárgyalásokat indítottak el a két egyház egyesüléséről. Tervük szerint 2008-ra megalakulhatna az Egyesült Francia Protestáns Egyház.

Vatikánváros. A pápa a francia Jean-Louis Tauran kardinálist nevezte ki a Vallásközi Tárgyalások Tanácsa elnökévé. Az új elnök régóta tagja a vatikáni diplomáciai karnak.

Strasbourg, Franciaország. Az Evangélikus Világszövetség és a Mennonita Világkonferencia közös bizottsága harmadszor tárgyalta a közeledés lehetőségeiről. Ez alkalommal a mennoniták 16. századi elítéléséről és az evangélikus hitvallási iratok mai érvényéről szolt a beszélgetés. A 2008-ra tervezett utolsó gyűlésekre most javaslatokat készítettek elő.

*****

IMA-SAROK

... egyedül vagyok:

„Sokszor nyomasztónak érzem a magányt. Mintha valami láthatatlan fal venne körül. Rosszul érzem magam. Én vagyok az oka? Bennem van a hiba? Legalább Te ne hagyd magamra, Istenem! Adj erőt, hogy a magányfalát áttörjem! Meghallgatsz?”

*

Gyógyír elsodródás ellen

29. A zsidókhöz írt levél

EGYEDÜLÁLLÓ IRATA

az Újszövetségnek a Zsidókhöz írt levél. Valószínűleg olyan lelkipásztori írásnak kell tekintenünk, amelyben egy, a testvéreit féltő testvér szólal meg. Gondjaikat a magáénak tekinti, osztja félelmeiket, igyekszik belehelyezkedni nehéz helyzetükbe, megér-téssel járja körül tévelygéseiket. S mindezt nem amolyan tanítóbácsi mód-ján, kioktatással és felülről teszi, ha-nem beleéléssel és tapintattal. Azt mondhatjuk, hogy ez a levél az egész Szentírás leginkább lelkigondozó-lelkipásztori irata. Már csak ezért is érdemes foglalkoznunk vele.

MÁR A STÍLUSA

és nyelvezete is erről tanúskodik. Egyedülálló, ahogy a megszólítottakat „szent testvéreimnek” nevezi (3,1). Gyakran ír, magát is beleszámítva, többszámban, s ez a testvéri azonosulás, az egymás terhe felvállalásának jele. Nem is tehet másképp, ha annak az Úrnak a nevében akar szólni, „aki együtt tud érezni a tudatlanokkal és tévelygőkkel” is (5,2). Valóságos művésze a nyelvnek, igen előkelő, finom stílusban fogalmaz. Saját iratát a „vígasztalás igéjének” nevezi (13,22), amely magában foglalja a buzdítást, a bátorítást, az intést és az útmutatást. Szinte minden sorával érzékelteti, hogy annak a Jézus Krisztusnak a nevében ír, akihez bizalommal lehet fordulni, „amikor segítségre van szükségünk” (4,14-16) és akit érdemes szemlélni, rá fölnézni, őt kikémlélni, nehogy elcsüggedjünk (12,2-3). Szemfüles igemagyarázó számolt meg, hogy emelkedett stílusú szövegében nem kevesebb, mint 152 olyan szót használ, amelyek egyébként az egész Újtestámentumban nem fordulnak elő.

KI IS EZ AZ ÚR,

akiről szólni akar a szerző? Hát bizony nem a Betlehemben született, Názáretben felnőtt tanító és csodatevő ember Jézus. Nem foglalkoztatja a Názáreti személye, nem ír a tetteiről, működéséről. Nála Jézus mint a Felkent, a Krisztus áll a középpontban, aki a „hit szerzője és beteljesítője” (12,2). Ez a Krisztus magasan fölülte áll a törvénynek, Melkisédeknél, Mózesnél de még az összes prófétánál is nagyobb. Ő az igazi Főpap, mégpedig az összehason-

líthatatlanul igazi és tökéletes. Akinek mégis „mindenben hasonlónak kellett lennie a testvéreihez, hogy irgalmas és hű főpap legyen” (2,17). Ő is kísértéseket kellett elszenvedjen, de nem bukkott el, s ezért az ő áldozata egyszeri és megismételhetetlen.

ERRŐL A TÖKÉLETES

Főpapról kíván szerzőnk bizonyosságot tenni. Ezért érdemes „rövid levele” mondanivalójára figyelni, mert abban óvás, intés, buzdítás, erősítés és vigasztalás rejlik. Aki ugyanis nem ezen

*****

Joó Sándor:

Elmúlt évek ajándéka

A fejed felett hát elmúltak az évek, s az ifjúság olyannak tekint téged mint akit itt felejtett az idő. Sebaj! – Most élted legszebb kora jó: az idő, amely a nagy aranymosó, a napok homokjából mosta ki a lelked aranyát, s most ragyogó, de szelíd fényvel övezi még hátralevő éveid sorát.

Az aranyérc nehéz, s te ezért érzed hát az öregség súlyát. Ha bántnak érte, hallgass vigan, boldogan: az Úrnak ért gyümölcsre is szüksége van! A tavasz, a nyár: - ősz nélkül mit sem ér, de legdrágább a tél! Ruhája fehér. Virág, kalász, gyümölcs: kezdet csupán, a szemlélődő pihenést az életfán a tél halk hőesése hozza meg. Hidege nem gyötör, ha szíved meleg, s ha öreg csontjaid oly sokszor fájnak, ez is csak ígérete egy új csodának. Gyermekekrodiban is fáj a növekedés: most benső, drágább lényed növekszik, de lelked nemsokára szárnyát bontogatja, s hogy merre szállj, ő az utat megmutatja.

Hiába gúnyolódnak, mert munkaerőd nincsen ... ha bánt, csak szemlélődj a drága kincsen amit az Úr adott a közelgő véghez. A napjaidhoz büszke, nagy célt ne keress!

Amíg szeretsz s imádkozni tudsz: nem vagy felesleges!

*

a Főpapon tájékozódik, az könnyen elsodródik, elszakad a gyülekezettől, elveszíti a Krisztussal való együtt-öröklése jogát. Ez a veszély fennáll, üldözések, gyalázások közepette különösen is. Sőt éppen ekkor van szüksége annak megtapasztalására, hogy mit jelent, ha „az igaz ember a hitből él” és hogy a Krisztus-hívó nem hátrál meg (10, 39), sőt hozzájárulhat az ellankadt tér-dek és a lecsüggesztett kezek kiegyenesítéséhez (12,12).

CSAK EBBEN AZ IRATBAN

olvashatjuk a hit meghatározását, sehol másutt az Újtestámentumban. „A hit pedig a remélt dolgokban való bizalom és a nem látható dolgok létéről való meggyőződés” (11,1). Ezt a nehéz mondatot azonban a szerző nem magyarázza tovább, hanem egy egész fejezeten át (11) ábrázolja. Mégpedig őtestámentumi alakok egész sorával, Ábeltől kezdve egészen Abrahámig, Mózesig és a prófétákig. Ők a „hit hősei”, mert egész életüket a reménység, a bizalom és az Isten ígéreteiről való szilárd meggyőződés vezette. Valástételükkel ők lesznek a hit tanúi, érdemes hát rajtuk tájékozódni (12,1).

CSAK TALÁLGATNI

tudjuk, hogy mikor és hol íródhatott ez az irat? Szerzőjét sem ismerjük. Kutatók már legalább 13 különböző szerzőt tétéleztek föl az idők folyamán, köztük Pál apostolt és Jézus anyját, Máriát is. S ahogy a szerzője nevét nem lehet ma már teljes bizonyossággal megállapítani, úgy a keletkezése helyét és idejét sem. Sok érv szólna amellelt, hogy a Kr.u. hetvenes-nyolcvanas években íratott talán Efezusban? Biztos azonban, hogy nagyműveltségű, zsidókeresztény gyülekezeti vezető kellett írja olyanoknak, akik az Őtestámentum képés hitvilágát nagyon jól ismerték. Különben meg sem értették volna sorait. Ugyancsak biztos, hogy szerző az üldözött, megkísértett, a hittől és a gyülekezettől elhidegült vagy éppen elhidegülni készülő hittestvéreit tartotta szem előtt, akiket erősíteni és egymás megerősítésére felkészíteni akart. S tette ezt nagyon hűségesen és okosan. Abban a hitben, hogy Ura „Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz.” (13,8)

G.I.

Szárnyad árnyékában

Aldásos epizódok II.

Hatalmas számtáblájú órája a bejárat mellett a falon féltizenkettőt mutatott, amikor a picike szobájába léptem. Az ajtóval szemben ágyát polcok vették körül, könyvek, újságok, képek és egy rádió az 50-es évekből töltötték meg őket. Az ágyhoz támasztott botja most nem volt „forgalomban”, hely hiányában ágya szélére ült. Tiszteletemre zakót is vett fel, szekrénye ajtaja még félig nyitva volt. Az ablak előtt álló íróasztalon gondosan elhelyezett dolgai miliméterre kiszámítva helyükön sorakoztak. Csak egy teríték helye maradt szabadon az ebéd részére, amit majd a nővér hoz. Biblia, levelek, egy címtár, a Losung, a szükséges gyógyszerek és egy liter tej dobozban álltak pontos sorban az asztalon.

Nem húzva az időt, érkezésem és az

udvarias kézcsók után kérte, hogy máris foglaljak helyet az egyedüli szé-ken az asztal előtt, megjegyezve: „Ak-kor írjunk!”. Elővettem a levelezőlapokat, amelyeket kért. Családtagjainak és barátainak szeretett volna írni, pontosabban, megromlott látása miatt, diktálni. Húsvét ünnepe közeledett. A köszöntő sorok meleg, szívélyes kapcsolatokról, hosszú, szeretetben eltöltött időkről vallottak. Jól esett ez a szolgálat, megmelegítette szívemet. Üdvözlő sorai után hálásan említette, hogy talált valakit, aki szívből jövő üdvözleteit leírja és helyette postára viszi. Büszkén dicsérte ezt a praktikus lelkipáter szolgálatot. Lám, őt így szereti Isten, hogy ezt lehetővé tette.

Az ebéd előtti néhány percben még elmondta, hogy szíve vágya, hogy gyermekei közelében éljen. Ők azonban messze élnek, őt pedig a hűség ehhez a helyhez köti. Kedves párja, akit később talált meg és akivel szép éveket töltöttek együtt, a szomszéd házban ápolásra szorul, oda megy át naponta. Már ismeri az utat, nem kell segítség

sem. Felsőhajtva folytatta: „Majd megszakad a szívem, nem könnyű úgy fogni a kezét, hogy azt sem tudja szegény, hogy ki vagyok. Már egy másik, képzelt világban él, ha mosolyog is, vagy felém néz.” Bátyám aggódva gondolt arra, hogy a múlt idő nem teszi már lehetővé, hogy gyermekei közelébe költözzön, hiszen túl van 90. életévén. „Talán sorsommá válik a hűség?” – tette hozzá kérdően. „Tudja, kedves Katalin, hálásnak kell lennem Istennek, sok jóval megáldott hosszú életemben, de nekünk is meg kell tennünk a magunkét Isten előtt, hogy békességünk legyen!”

Kérdésemre, hogy mi a hosszú élet titka, kapásból válaszolta: „Naponta egy liter tejet iszom, mindenhova gyalog megyek, sokat imádkozom és nagyítómmal olvasom a Bibliát.”

*

Látogatásom után elgondolkoztam, ki volt itt kinek a lelkipáterje?

Cseriné Nagy Katalin

*****

A Szentírásban nagyon kedvelt köszöntési forma a békesség kívánás. Képzeld el Jézust, amint belép egy családi körbe, vagy egy gyülekezetbe, kinyújtja feléjük áldásra a kezét és az ajka ezt a mély értelmű üdvözlőlet mondja: Békességet nektek!

Békességet hagyok nektek!... Ez a legszentebb örökség, amit az Úr Jézus szereteteinek hagy.

Alljunk oda mi is tanítványai közé, függesszük Rá lelki szemeinket, hadd mondja el Ő a mi fejünkre is: „Békességet hagyok nektek. Az én békességemet adom nektek; de nem úgy adom nektek, ahogyan a világ adja. Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, ne is csüggedjen.” (Jn 14,27)

Igy adja át, így hagyományozza Jézus az Ő legsajátabb kincsét, szívének drága, benső birtokát és örökségét: a békességet.

Jézus lelke tele volt a legtökéletesebb erényekkel. Világgal szembenező hősiesség, tiszta, mélységes alázat, mindent átkaroló, áldozatos szeretet, hitből táplálkozó, élő reménység volt Benne. De a ledrágább kincse az Ő békessége volt.

Jézus békessége megmutatta magát, mint igaz szeretet. Szerette azokat is, akik ellene törtek és akiknek bűnei ellen harcolt. Bizony, erre van ma szükségünk nekünk is. Harc a bűnök ellen, de szeretet testvéreink iránt, még akkor is, ha gyűlölködésük miatt azt sem tudják, hogy mit cselekszenek.

„Békesség nektek!”

A Jézus békessége! Van-e ennél hatalmasabb erő és drágább ajándék? Ő körülötte szüntelen zúgott az élet viharra, a mellette állók mind elcsüggedtek, tévóváztak és kétségbeestek, de Ő nyugodtan járt a zúgó habok felett is, még a viharos tengeren is békésen alszik, még vádoló főpapok előtt is nyugodt, Pilátus előtt is felemelt fővel áll, míg a poroszlók ostorozzák és tövissel megkoronázzák, míg a tömeg halált kiált reá, – az Ő ajkát nem hagyja el panaszos jajszó sem, a keresztfán pedig, szomorú szívvel, ellenségeiért imádkozik és nagy békességgel hajtja le tövissel koronázott, fáradt fejét a keresztre, mintha csak édesanyja ölébe hajtana.

Ezt az Ő csodálatos lelki békességét, mint drága örökséget ígéri most is nekünk, amikor azt mondja: Az én békességemet adom nektek!

„Nem úgy adom nektek, ahogyan a világ adja” – ezt is mondja az Úr Jézus az ő békéjéről. Hogy a mai világ miképpen adja a békét, beszélhetne róla sok-sok összetört, csalódott ember. A mi lelkünk békéje mindig egy hatalmasabb léleknek: a Szentléleknek gyümölcse szívünkben.

Jézus is a Lélek által adja. Adja egyszerre és örökre. Akinek szívébe beleragyo ez a mennyei nap, annak mássá válik az élete. A mi királyunk, a békesség királya a bűn hatalmán diadal-

mas Úr Krisztus megőriz minket és nekünk is mondja: „Ne nyugtalankodjék a ti szívetek, ne is csüggedjétek, az én békességemet adom nektek!”

Ifj. Pohóczky Béla

*****

Reményik Sándor:

Az orvos
(Id.dr. Imre József emlékének)

Egy képet láttam drága, öreg úrnak S nagy orvosnak a szobája falán: „Jézus, az Orvos.”
Úl az ágyszélén szelíd-komolyan. Az ágyban fekszik egy beteg leány. Csak ül és fogja a leány kezét És néz rá hosszasan, Tekintetében gyógyító erő, Áldás és béke van.

A nagy orvos, a drága öreg úr Azóta elpihent. De emlékéből, mint a fali képből Sugárzik az erő S leszáll a szívemre a csend.

Ő ama názáreti örök Orvos Hű követője volt. A beteg fölé szívével hajolt. Nem mondotta sokat: Uram, Uram. De: „Aki cselekszi az én ígémet” Az velem van.

És én most minden igaz orvos arcán, Ki szeretettel fogja meg kezem, Az ő arcát s az örök Orvos arcát Felismerem.

*

Két Elkésett Levél

NEM VALÓSÍNŰ, hogy sokan tudnának ennek a két levélnek a létezéséről. Érdekségük, hogy egykori, igen fontos kérdésekről van bennük szó, ám a címzettek már nem olvashatták őket, mert a levelek érkezése előtt meghaltak. Mind a kettő Lutherrel, a nagy reformátorral kapcsolatos és mind a kettő magyar vonatkozású.

– Luther püspököt vigasztal –

Ismeretes, hogy Luther egyházújító mozgalmának közvetlen kiváltója az egyháznak a bűnbocsánattal visszaélő és azt anyagiakra lealacsonyító gyakorlata volt. Luther, aki naponként prédikált és gyóntatott, arra döbrent rá egy szép napon, hogy elmaradnak rendszeresen gyónó hívei. Utánajárt hát a dolognak és hamarosan megtudta, hogy a környéken jó pénzért bűnbocsánatot lehet szerezni, amely nem csak a múltbeli és a jelenkori, hanem még a jövőben elkövetendő bűnököt is mintegy hatályon kívül helyezi. Tetzel Jánosnak hívták azt a kétes érdemű prédikátort, aki Albert mainzi érsek engedélyével árusította ezeket a „cédulákat“. A pápa állítólag az így bejövő pénzekkel kívánta elősegíteni a római Szent Péter templom építését. A poklok tüzevel megfenyegetett nép pedig szívesen fizetett, csak hogy annak réme ne ijessze többé.

Hogy ez a félelem milyen erősen markában tartotta az akkori embereket, az arról is leolvasható, hogy szinte vételkedtek, nagy pénzeket hagyományozva, hogy lelkük üdvösségét így biztosítsák. Így van hírünk például a selmecbányai Miklós molnárról, aki ilyen alapítványt tett: házát, malmát, sörfőzdéjét és kertjét ajánlotta föl, hogy azok árából egy „áldozár“ papot tartsanak el, aki a várbeli Szent Mihály kápolnában az ő és a szülei lelkiüdvéért naponként mutasson be misét. Ezen kívül az erre rendelt Uriél nevű papot ellátta még mise-
*****

IMA-SAROK

... megdondolatlanság:

„... már megint eljárt a szám.

Pedig hányszor fogadkoztam, hogy inkább hallgatok! Segíts, Uram, hogy megtegyem az első lépést ahhoz, akit fecsegéssel megbántottam.”
ruhákkal, szertartáskönyvekkel és egy

áldozó kehellyel is.

Luther a durva visszaélések ellen megírta és kiszögezte híres 95 tételét, amelyeket eredetileg arra szánt, hogy professzortársaival és más papokkal megvitassák azokat. Rajta kívül másokat is bosszantott a bűnbocsánattal való visszaélés. Így például a boroszlói, humanista gondolkodású püspököt, akinek fennhatósága alatt dolgozott korábban Tetzel is. A püspök sem őt, sem a népbolondítását nem állotta. Ezért följelentték őt Rómában, ahonnan keményen meg is rótták. Másutt keresett hát szövetségeseket. Felvette a kapcsolatot a wittenbergi egyetemmel, amely akkor már – hála nagynevű professzorainak, Luthernek és Melanchthonnak – világszerte nagy hírnévnek örvendett. Az egyetem megbízásából Luther levelet írt az akkor már beteg püspöknek, amelyben – tételeihez hasonlóan – elítélte a visszaéléseket és hangsúlyozta, hogy Isten akarata az, hogy az ő hívei egész élete bűnbánatban teljék. Megtalálta a módját annak is, hogy a súlyos beteget erősítse és vigasztalja. Am a levél nem érthette már el a címzettet, mert az hirtelen elhunyt.

A püspök magyar ember volt: Thurzó Jánosnak hívták, s egyike volt a bethlenfalvi Thurzó családból kikerült négy püspöknek.

– Magyar vigasz Luthernek –

Európa népeit és uralkodóit mélyen aggasztotta a török előnyomulása és magyarországi terjeszkedése. S amikor hirtelen Bécs kapui előtt állt, a keresztény udvarok a magyar királyság 1526-os katasztrófáját a maguk országában is el tudták képzelni. Bár maga Luther eleinte az evangélium ügyének gyors terjedésében inkább bízott, semmint hogy félt volna a töröktől, később azonban együtt izgult az oszmán térnyerés miatt és a többiekkel együtt nehezen várta a Magyarországról jövő híreket.

Híreket főleg Melanchthontól kapott, aki maga is járt Felsőmagyarországon. Másik hírforrást a wittenbergi egyetemen tanuló diákok jelentettek, hiszen 1522 óta, csak a 16. sz. végéig 600 magyarországi fiatal tanult ott. Sokan közülük életre szóló kapcsolatot kötöttek egy-egy német professzorral, szerettek német barátokat. Köztük volt Dévai Bíró Mátyás (akit később odahaza a magyar Luthernek neveztek), Szegedi Kiss István, Batizi András,

Gálszécsi András is. Az 1539/40. évi téli szemeszterben Wittenbergben tanult az erdélyi Gyaluról származó Torda Zsigmond is, aki hazatérte után komoly levelező partnere lett Melanchthonnak. Egyik, 1545 karácsonyán Eperjesről írt levelében felpanaszolta a hazai siralmas állapotokat. „Úgy tűnik, mintha Krisztus vallása meghátrálna Mahomet előtt – írja –, s ettől a gondolattól megbolondulva sokan megtagadják a hitüket és körülmetélkednek...”

Levelében azonban szívvidító híreket is közöl, amennyiben megnyugtatta a Wittenbergben izgulókat, hogy „a török nagy jóakaratóból“ szabadon hirdetik hazánkban (értsd: a török hódoltság alatt) az evangélium. Példának hozza fel Abádi Benedeket, aki Szegeden „az iskolában is, a templomban is” szabadon prédikálhat, Szegedi István Cegléden, Eszéki Szigeti Imre pedig Tolnában szorgoskodhat. Így foglalja össze a híreit: „Végül is minden tanító, prédikátor és tudós ember elmehet a törökök bírtá vidékekre és taníthat, ahol csak akar...” Sőt, állítólag még Törökországból is vannak hírei, ahol „sokan hirdetik Krisztust“. Például „Franciscus Picus, egy szegedi magyar, hol Galateában, hol Konstantinápolyban tanítja a hívők nagy seregét, s vagy a francia követ vagy más ott szolgáló avagy kereskedő keresztyének tartják el.“

Melanchthon tudta, hogy Luthert ez a bizakodó és bátorító levél mennyire megörvendeztetné! Ime, az általa fölfedezett evangélium hatalma még a törökével is felér! A reformátor azonban éppen Eislebenben járt, hogy ott békítsen, pedig egészségi állapota már igen megrendült. 1546. február 14-i keltezésű levelében még gyorsan gyógyszereket kért Melanchthontól, aki sietett azokat beszerezni s a csomag mellé még odatette Torda Zsigmond levelét, e sorok kíséretében: „elküldöm neked és barátainknak a magyarországi eseményekről szóló kis levélkét, amit megbízhatóságáról és hűségéről ismert emberünk írt“.

Február 18-án postára is adta a küldeményt. Nem tudhatta, hogy aznap hajnalban Luther Márton professzor, szülővárosában, Eislebenben örökre lehúnyta a szemét. Kár, hogy nem olvashatta már Révay Ferenc nádorhelyettes (aki személyesen levelezett Lutherral!) gyermekei nevelőjének biztató és erősítő levelét. Bizonyára még betegségében is örült volna a szíve...! G.I.

Melanchthon Fülöp

– orvosszemmel nézve –

A reformáció 490. évében is méltó megemlékezni a reformáció „második emberének”, Melanchthon Fülöpnek életútjáról. Hiszen amikor 1521-ben egyetemi tanárrá nevezték ki, illetve Wittenbergbe meghívták, – miután 1514-18 között Tübingenben tanított, – attól kezdve egész élete összefonódott a Luther által elindított mozgalommal. Ő az 1530-ban megjelent Ágostai Hitvallásunk szerzője, ma mégis azt mondhatnánk róla, hogy az ökümenizmus atyja, akit minden felekezet tisztel. Személyesen is mindig bántotta, hogy Luthernek nem sikerült a reformáció svájci ágával megegyeznie.

*

Miben rejlik ennek a törékeny embernek a mai napig tartó, hallatlan népszerűsége? Mint egyetemi tanár, elévülhetetlen érdemeket szerzett a teológusképzésben. Nagy súlyt helyezett a bibliai nyelvek, tehát a héber és a görög jó tanítására. Tanítványait gyermekeiként kezelte, őket névszerint ismerte, tanulmányaik elvégzése után is kapcsolatban maradt velük, ellátta őket ajánló levelekkel. Tíz ezer levelét ismerjük. Ezek közül számost a Csaplovics gyűjteményben is megtalálhatunk, 118 a későbbi Lyceumban van, továbbiakat pedig a löcsei evangélikus gyülekezet levéltárában őriznek. Melanchthon egész Európával levelezett. Már életében Praeceptor Germaniae, azaz Germánia tanítója címmel illették. Ma hozzátehetjük, hogy akár Praeceptor Europae, az egész kontinensünk tanítója nevet is megérdemelne.

Melanchthon ízig-vérig oktató, nevelő volt. Ő a protestáns iskolatípus megeremítője: fāradhatatlanul alapított iskolákat és ellátta tanácsal azokat, akik erre vállalkoztak. Nem kétséges, hogy Luther és az ő személye és munkája tette híressé a wittenbergi egyetemet, ahol már 1522-ben megjelentek magyarországi diákok is: 1521-1560 között számszerint 422, közöttük 20 szepességi diák is. Ezek a diákjai vitték az általa teremtett protestáns iskolatípust hazánkba is, amelyre a római katolikus egyház vagy 100 éven át nem

*****

**„Ha Isten velünk,
ki lehet ellenünk?”**

(Rm 8,31)

Melanchthon kedvenc igéje

tudott megfelelő választ adni! De humanista szelleme is eljutott Magyarországra: a budai királyi várban, II. Lajos uralkodása idején (1516-1526), Henckel János lutheránus prédikátorral az élen, Mária királyné támogatásával humanista kör működött, nyilván Melanchthon és Erasmus hatására.

Stöckel Lénárd bártfai iskolamester – a magyarországi iskolai színjátszás megeremítője –, szintén tanítványa volt 1530-tól Melanchthonnak. A barátságuk továbbra is megmaradt, s tudjuk, hogy Stöckel többször invitálta mesterét egy bártfai látogatásra. Ez a Stöckel nemcsak „Praeceptor Hungariae” címet kapott a tanítványaitól, de nagyban hozzájárult a reformáció felvidéki elterjedéséhez is: ő a szerzője az ún. „Ötvárosi Hitvallásnak”, amelyben Bártfa, Lőcse, Eperjes, Kassa és Kiszzeben kinyilvánította hitét és elfogadta az Ágostai Hitvallást.

Melanchthon tehát – kapcsolatai és levelezése révén – igen jól ismerte a magyarországi viszonyokat és a protestantizmus ottani helyzetét. Tanítványai és természetesen a protestáns magyar főúri családok támogatásával jött létre többek között 1531/32-ben a későbbi, 1557-ben a soproni Lyceum. Ezek a nagyhírűvé vált iskolák vallási türelmességükkel messze meghaladták az akkori elképzeléseket, s jelentősen hozzájárultak a magyar kultúra fennmaradásához.

Melanchthon univerzális egyetemi tanár volt. Többek között orvostudományi témákkal is foglalkozott beszédeiben. Nagyban hozzájárult az úgynevezett „wittenbergi anatómia” megeremítéséhez, kiegészítve ismereteivel antropológiai és teológiai tanulmányait.

Talán éppen a mester ilyen irányú működésének köszönhető az is, hogy tanítványai közül, akik elébb filozófiai,

nyelvészeti vagy teológiai tanulmányok folytatása végett jöttek Wittenbergbe, egyesek később pályát változtattak. Többen hallgattak medicinát az elvégzett teológiai tanulmányok után, mint például Milich Jakab, aki nyolcszor lett aztán az egyetem orvosi fakultásának dékánja. Speciális orvosi kérdésekben mestere tanácsadója lett később Oertel Vitus is, aki eredetileg filozófiát tanult, de 1550-ben orvostudományi fokozatot szerzett és mint ilyen, háromszor volt az egyetem rektora. Melanchthon 1560-ban bekövetkezett halála után pedig ő lett tanszéki utódja. – Ugyancsak hallgatója volt Melanchthonnak az a Paxmann Henrik, aki 1557-ben szerezte meg orvostudományi diplomáját. Az Ode-rafrankfurti (Viadrina) egyetem professzora lett, majd a rövid életű helmstedti egyetemen tanított. – Matematikusként működött több birodalmi városban a Melanchthon-tanítvány Rheticus Joachim, aki 1576. dec. 4-én halt meg Kassán. – Rodewalds Ferenc, egykori wittenbergi diák és doktor Hamburg városa főorvosa (Stadtphysicus) lett. Melanchthonnál végzett Luther legfiatalabb fia, Pál is, aki később a jénai egyetemen lett professzor, utána több éven át a weimari, majd brandenburgi udvarban volt udvari orvos.

Szobrot Melanchthon csak később kapott Wittenberg főterén. Egykori lakóházát 1989 után renoválták. Ebben a házában lakott a Türoc megyéből származó Jeszenszky (Jesenius) sebészprofesszor, aki később a prágai egyetem tanára, majd II. Rudolf császár főorvosa lett.

A híres wittenbergi egyetem a 16. és 17. század legnépszerűbb és leglátogatottabb egyeteme volt Európának. Sajnos, a 30 éves háború teljesen tönkretette, hiszen különösen Brandenburg és Sachsen-Anhalt tartományok népessége annyira megcsappant, hogy ez magával vonta a hallgatók létszámának csökkenését.

*

Büszkék lehetünk rá, hogy Luther Márton mellett Melanchthon Fülöp, a wittenbergi univerzális egyetemi professzor, evangélikus hitünk legfontosabb személyisége. Az egyetemi oktatásról írott művei, elképzelései, a párbeszédyszerű tanítás, a hallgatókkal való személyes törődés a 21. századi modern egyetemi oktatás számára is soha meg nem szűnő téma. Az oktatás sosem válhat személytelenné!

Makovitzky József

Tisztelgés a terjesztők előtt

Lapunk nem csak önkéntes szerkesztőknek és cikkíróknak köszönhetné és köszönheti kedveltségét és elterjedtségét, hanem a nagyszámú, önkéntes terjesztőknek is. Hálásak vagyunk az egyes országokban, különösen Svájcban, újabban újra Svédországban is, a nagy lelkesedéssel dolgozó terjesztőinknek, akik legtöbbször saját költségükön küldték szét a lapot, hogy az olvasók időben kézhez kaphassák. – Magyarországra előbb titokban, különböző utakon csempésztük be a lapot, majd később az akkori szombathelyi Fehér lelkész házaspár gondoskodott a hazai terjesztésről. A politikai változás után vette át ezt a fontos feladatot a kondorosi Mravik házaspár. Velük beszélgettünk Balatonföldváron.

*

ÚTITÁRS: Hogy került kezetekbe lapunk terjesztése?

MRAVIKÉK: A szerkesztő keresett meg bennünket. 1994 óta közben már kedvenc „foglalkozásunkká” vált. Segíteni akartunk, s most is azt mondjuk, hogy ez milyen nagy örömet jelent számunkra. Sőt azt is mondhatnánk, hogy ahogyan a lap missziói feladatot teljesített, mi is örömmel misszionálunk a terjesztésével.

ÚTITÁRS: Mennyi időtökbe kerül ez a munka?

MRAVIKÉK: Köszönettel vesszük, hogy a győri püspöki hivatalból kapjuk a címkéket. Az 1350 lap-példányt egyenesen a németországi nyomda küldi nekünk. Viszont a kibontás, osztályozás, csomagolás és felbélyegzés elég sok időt igényel. De ezt örömmel rászánjuk, s most már mint nyugdíjas tanárok, ezt értelmes és hasznos időtöltésnek is tekintjük.

ÚTITÁRS: Hová külditek Ti a lapot?

MRAVIKÉK: Gyakorlatilag az egész Kárpátmedencébe, de a súlypont mégis csak Magyarországon van. Az erdélyi és kárpátaljai püspökségek szintén a nyomdából kapják közvetlenül. Nálunk a 20-25-példányos csomag a legnagyobb, de igen sok helyre megy, főleg egyéni megrendelőknek, csak 1-1 példány.

ÚTITÁRS: Hogyan postáztok?

MRAVIKÉK: Nagy gondot okoz a postadíjak folyamatos emelkedése. Ezért kérjük, hogy adományokkal az olvasók legalább azt fizessék ki. Nem is panaszkodhatunk, mert tényleg sokan küldenek támogatást, amiért igen hálásak vagyunk. De körülbelül két évvel ezelőtt rájöttünk, hogy a személyesen átadott lapnak még csak emelkedik az értéke. Így ismerkedhettünk meg országszerte egyházzikkal, lelkészekkel, szeretetotthonok vezetőivel és lakóival, akik sokszor már nehezen várnak bennünket és a lapot. – A Szlovákiába menő példányokat Párkányba visszük át és ott adjuk postára. Itt Békésben pedig a tavaszi és nyári időben a példányok egyharmadát visszük el személyesen a címzeteknek.

ÚTITÁRS: Jó tapasztalataitok vannak-e?

MRAVIKÉK: Öröm hallani, hogy várnak bennünket és sokszor igen jól elbeszélgethetünk az olvasókkal. No meg az is, amikor lelkesen beszámolnak arról, hogy gyorsan „kiolvassák” a lapot, hogy minél hamarabb továbbadhassák. Egyenesen megható, ahogy szeretetotthonok lakói csillogó szemmel ujságozzák, hogy milyen sorrendben kerül a lap az egyik kezéből a másikéba... Van hely, ahová nem szabad csak bekukkantanunk, mert beszélgetni is akarnak velünk. Ez az öröm a mi örömünk is, ha látjuk, hogy mennyire értékelik ezt az egészen másfajta ujságot...

ÚTITÁRS: ...és rosszak?

MRAVIKÉK: Rosszul esett, amikor egy lelkészi hivatal visszaküldte a lapot azzal a meg-jegyzéssel, hogy „ezt senki se rendelte meg. Ne küldjék!” S a 10 év alatt csak egy lelkész szölt ránk, elég udvariatlanul, hogy „ne zaklassanak!” – amikor bekopogtunk hozzá.

ÚTITÁRS: Köszönjük a beszélgetést. Isten áldjon meg Benneteket!

*

Mi köze Sajógömörnek Luka-Ilencfalvához?

Miután az előző években testvér-gyülekezeti kapcsolat létesült a stuttgarti magyar protestáns és a sajógömöri evangélikus gyülekezet között, valamint 2006-ban a Luka-Ilencfalvi református gyülekezet között is, Gémes István stuttgarti lelkész biztatására a felvidékiek 2007 júniusában e nyárárdmenti gyülekezettel is testvérkapcsolatot létesítettek, melyre a gömöriek négyes küldöttsége látogatott el.

Szentháromság vasárnapján együtt magasztaltuk az Uristennek mindenhatóságát és együttműködésre hívó üzenetét hallgattuk az igehirdetésből a Rm 11,33-36 alapján Ruzsnyák Dezső vendég lelképásztor részéről. Délután ismerkedésre került sor, majd a testvérkapcsolat írásbani megfogalmazására és aláírására.

Szép élményekben volt részünk a néhány nap alatt, amikor erdélyi falvakat, városokat látogathattunk meg. Jól éreztük magunkat!

Ilyen események, történések csak akkor és úgy valósulhatnak meg, ha életünket, keresztyény hitünket az Uristennek szeretete inspirálja, hatja át.

Soli Deo Gloria!

Ruzsnyák Dezső

Bibliáóra Stuttgartban az ilencfalviakkal

***

IMA-SAROK

„Köszönöm a szép, nyári kikapcsolódást. Jó volt látni a Te csodálatos hegyeidet, érezni a lekaszált széna illatát, gyönyörködni a madarak énekében, bogarak zümögésében. És hálát adni Neked minden ajándékodért, minden új napért!”

*

KITEKINTÉS

Hamburg, NSzK. A városi szenátus a Scientology nevű egyesülről „Fekete Könyvet” adott ki, mert szerinte ennek az egyháznak valláshoz és egyházhoz semmi köze nincsen. Tagjait teljesen izolálja a világtól és egy tökéletesen új társadalmi rend megalkotásával a jelenlegit meg akarja dönteni. Ezért a betiltását javasolják.

Nanjing, Kína. Itt működik az az egyedülálló nyomda, amely az egyre növekvő kínai keresztény gyülekezeteket ellátja Bibliával. A Biblia állami könyvkereskedésekben nem árusítható, maguk a gyülekezetek gondoskodnak a terjesztéséről.

Quedlinburg, NSzK. A mártír *Dietrich Bonhoeffer*nek kíván emlékművet állítani a Sachsen-Anhalt-i tartományban levő Friedrichsbrunn. Itt emlékeznének további négy rokonára is, akik a hitleri rendszer áldozatai lettek. Ebben a helységben volt annak idején a Bonhoeffer család nyári lakása.

Moszkva, Oroszország. Már a szovjet időkben sokan lettek – politikai tiltakozásul a rendszer és az ortodox egyház ellen is –, a baptizmus híveivé. Ma 120 ezerre becsülik az államilag elismert, el nem ismert és ún. független baptista közösségek lélekszámát.

Nürnberg, NSzK. 60 római katolikus hívő vett részt egy evangélikus istentiszteleten, hogy ezzel tüntessen erőteljesen a pápa diszkriminációs kísérlete ellen, amelyben a protestánsoktól meg akarja tagadni az egyház nevet. Bevallásuk szerint felháborodást és szégyenérzetet váltott ki belőlük a pápa irata, amely a nem római katolikusokat „másodrangú keresztényeknek” akarja bélyegezni.

New York, USA. Az UNO főtitkára felhívta a tagállamokat, hogy jobban törődjenek az országaikban élő őslakosságokkal. Kínában 110, Indiában 80, Amerikában 40 millióra becsülik az őslakosok számát.

Ankara, Törökország. Az újrávalasztott miniszterelnöktől az ország keresztényei sorsuk jobbrafordulását várják. Az ország 70 millió lakosa közül csupán 100 ezer a különböző felekezeti keresztények száma. Nekik eddig semmi jogi védelmük nincs, nem rendelkezhetnek vagyonnal, és nem képezhetnek ki lelkészeket.

Jeruzsálem, Izrael. Egy amerikai missziós házaspárnak, akik már több évtizede az országban élnek, nem hosszabbították meg a tartózkodási engedélyt, a zsidó lakosság közötti misszionálás gyanúja miatt. A misszionálást törvény tiltja.

Szofia, Bulgária. Az ország lakói közül hat és félmillió az ortodox egyházhoz tartozik. Egy millió a muszlim hitű, az evangélikusok és római katolikusok egyformán kb. 43 ezret számlálnak. Az örmények 6500-an vannak.

Új Delhi és Iszlámábád, India és Pakisztán. 60. születésnapját ünnepelte a két szomszédos és egymással mindig is rivalizáló állam. Az indusok 80%-a hindu vallást követ, 150 millió muszlim és 26 millió keresztény él az országban. A politikai vezetés nagyon büszke a vallások békés együttélésére. Pakisztánban az iszlám államvallás, az ország 95%-a ennek a vallásnak a híve és bármikor megtörténhet, hogy istenkáromlás miatt üldöznek keresztényeket.

Prága, Csehország. *Miloslav Vlk* római katolikus kardinális 75. éve betöltése után benyújtotta lemondását a Vatikánnak. Kérését nem fogadták el, s a pápa munkája továbbra is végzésére kérte a kommunizmus idején sokszor meghurcolt cseh primást. Vlk új templomok építését szorgalmazza és küzd azért, hogy „Európa legpogányabb állama” és a Vatikán kössön végre egységet egymással.

Prága, Csehország. Egyre súlyosodik a római katolikus egyház helyzete, főleg a lelkeszhiány miatt. Van pap, akinek 14 egyházközséget kellene pásztorolnia. Egyedül a prágai érsekségben már 20 házaspár, állandó diakónust hatalmaztak fel papi teendők elvégzésére. Csehországban Husz János mártíromsága óta – akit a konstanzi zsinat ítélt máglyahalálra 1514-ben –, mindig is erős volt az antikaticizmus, amely a kommunista korban még csak felerősödött.

Berrien Springs, USA. A keresztény Világ-Alliance és az adventisták további lépéseket határoztak el a közeledésre. Az adventisták elismerik, hogy a nekik egyedül szent szombat megünneplése mellett a vasárnap is ünnepnek számíthat. Az Alliance-nak problémát okoz *Ellen G. White* személye és tanítása. White asszonyt az adventizmus egyik megalapítójának tekintik.

Majnafrankfurt, NSzK. Az utolsó 10 évben a német egyetemek teológiai karain folyamatos professzori létszámcsökkentést hajtottak végre. Az evangélikus karokon 18, a római katolikusokon 20 százalékkal csökkent a számuk, annak ellenére, hogy a hallgatók száma időközben növekedett. A professzor-szövetség élesen tiltakozik a leépítés ellen.

Lisszabon, Portugália. A szocialista kormány megengedte a terhesség első 10 hetében a terhesség orvosi megszakítását, ezzel próbálta népszerűségét növelni. Legnagyobb meglepetésre azonban tudomásul kellett venniük, hogy a fővárosban az egyetlen klinika, amely engedélyezett a művi vetélés elvégzésére, „pácienshiánnyal” küszködik.

Oulu, Finnország. Nem mindennapi esemény színhelye volt a város evangélikus katedrális. Szudánból menekült fiatal, anglikán diakónust szentelt lelkészé *David Hamid* angol anglikán és *Samuel Salmi* helyi evangélikus püspök. Az új lelkész főleg a nagy számban Finnországba menekült sudániak között végzi majd a szolgálatát, amit már diakónusként eddig is nagy buzgalommal tett.

KITEKINTÉS

Szabó Gergely:

Bárány farkasbőrben

Farkasvigyor az arcomon, báránylélek mögöttem. Ha üvöltök holdas esteken: bégetés lesz belőle. Mondom a holdnak: bee-bee, farkas vagyok, és a sunyi Hold kárörvendőn rámvigyorog.

Miért vigyorogsz rám, Hold, te is, gonoszul fintorogva? Mit tudod te, hogy mit jelent egy farkasbőrnek pokla: félnék tőlem a nyájak mind, és szétszaladnak; ha farkasok közé kerülök, szétszaggatnak.

Ne vess csak rajtam, Hold, ne vess – van mit nevetned. Ritkán kerül ember ilyen bolond helyzetbe: farkas is volnék, meg nem is – bárány vagyok, és mintsem hogy holdra bégessek – hallgatok.

Egy Bárány van, tudom, aki majd átlát rajtam, farkasbőrömet leveszi, szelíden mgvígasztal. Egy Bárány van, aki Pásztor is, és nagyon szeret – az Ó nyájában, igazi bárány, jól megleszek.

*****

Bangkok, Banglades. A német egyetemista versenyzőket, akik itt vesznek részt az egyetemista világversenyen, egy-egy evangélikus és római katolikus lelkész kíséri és gondozza.

Magyar evangéliumi lap
 Evangelisches Blatt für Ungarn
Előfizetési ár egy évre: EUR15,- ill. annak megfelelő más valuta.
Bankszámla: Ung. Ev. Luth. Seelsorgedienst in Deutschl.
Landesbank Baden-Württemberg (BLZ 600 501 01) Konto-Nr. 1180084 IBAN DE58 6005 0101 0001 1800 84
Szerkesztőbizottság-Redaktionsausschuss:
Gy. Cseri, Im Storchenhain 18, D-60437 Frankfurt/M; J. Glatz, Berrenratherstr. 514, D-50354 Hürth-Efferen; L. Terray, Presterod, N-1640 Rade, Norwegen.
Szerkesztő-verantwortlicher Redakteur:
I. Gémes, Gänshheidstr. 9, D-70184 Stuttgart
 E-Mail: istvan.gemes@freenet.de
www.utitars.de
 St. Johannis-Druckerei, D-77922 Lahr.

